

سی مقاله

در زمینه‌ی تفسیر قرآن کریم
بلاغت، نقد و کلیات ادبی

مؤلف:

دکتر سید محمد علوی مقدمه

انتشارات برزین مهر

۱۳۹۱

سرشناسه	: علوی مقدم، سید محمد؛ ۱۳۹۱
عنوان و نام پدید آور	: سی مقاله / دکتر سید محمد علوی مقدم
مشخصات نشر	: سبزواری: برزین مهر، ۱۳۹۱
مشخصات ظاهری	: ۳۹۲ ص:
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۲۷۴۱-۰۲-۱
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: تفسیر قرآن و بلاغت
موضوع	: نقد ادبی
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۱ ۵ الف ۸ الف / DSR ۳۳۳
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۰۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۷۲۸۸۱

سی مقاله

مؤلف: دکتر سید محمد علوی مقدم
ناشر: برزین مهر
طرح جلد: مصطفی عابد
تایپ و صفحه آرایی: دفتر پویس/ رستنی / ۰۵۷۱- ۲۲۳۰۵۱۸
چاپ و صحافی: کامیاب
شمارگان: ۲۰۰۰ جلد
نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۱
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۷۴۱-۰۲-۱
قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

سبزواری: خیابان اسد آبادی، روبه روی شهرداری منطقه ۲، نشر برزین مهر

تلفن: ۰۵۷۱-۲۲۲۷۸۳۶ ، ۰۹۱۵۳۷۱۷۸۲۱

فهرست مطالب

بخش اول/ تفسیر و دانش های قرآنی

۸	 اعجاز کلمه در قرآن مجید (۱)
۲۹	 اعجاز کلمه در قرآن مجید (۲)
۵۳	 روش های تفسیری از دیدگاه مذاهب اسلامی
۷۱	 برخی از روش های تفسیری در قرن ۱۴ ق
۱۰۴	 شیخ مفید و اعجاز قرآن
۱۱۵	 کاشفی و تفسیر قرآن

بخش دوم/ علوم بلاغی و فنون ادبی

۱۴۶	 اهمیت علوم بلاغی
۱۵۲	 مبانی بلاغت عربی و فارسی
۱۷۰	 بلاغت فارسی و تطور آن
۱۹۸	 نکته هایی از بلاغت کوتاه ترین سوره قرآن مجید
۲۱۰	 بحثی درباره بلاغت در قرن هشتم هجری
۲۱۹	 آشنایی با کتاب «دلائل الاعجاز فی علم المعانی»
۲۳۳	 بررسی بلاغی آیات حج
۲۵۷	 تمثیل و مثل در ادب فارسی

بخش سوم/ زبان و ادب فارسی، فرهنگ و اندیشه

۲۶۸	 اهمیت فارابی و مدینه فاضله او
۲۷۲	 زبان فارسی و عرفان در سرزمین هند
۲۸۲	 باربد در شعر فارسی
۲۹۱	 راه های گسترش و ترویج زبان فارسی در داخل و خارج
۲۹۷	 وجود چند واژه بیگانه، به زبان فارسی گزندی وارد نمی سازد
۳۰۸	 مترجم خوب کیست؟
۳۱۸	 شاعر متعهد کیست و شعر متعهد چیست؟

بخش چهارم / جستارهای عربی

- ۳۲۶ مفاهیم الانسانیه فی شاهنامه الفردوسی
- ۳۴۵ لماذا نختار الاسلام؟
- ۳۵۶ فی رحاب اللغة الفارسیه
- ۳۶۴ مباحث فی شأن الفردوسی، جلال الدین مولوی و سعدی شیرازی
- ۳۶۷ الشاعر العرفانی الکبیر جلال الدین مولوی
- ۳۶۹ فی رحاب الشاعر الیرانی الخالد سعدی الشیرازی

بخش پنجم / چند نکته

- ۳۷۲ پیشگفتاری بر کتاب مقدمه ابومنصوری از استاد دکتر عباسقلی محمدی
- ۳۷۷ سخنی در بزرگداشت معلم
- ۳۸۴ سنت و بدعت
- ۳۸۷ مقایسه تاریخ بیهقی ابوالفضل بیهقی و تاریخ بیهقی ابوالحسن بیهقی

به نام خدا

افتتاح سخن آن به که کند اهل کمال
به ثنای ملک العرش خدای متعال

مجموعه‌ای که اینک در دسترس خوانندگان عزیز قرار می‌گیرد، پژوهش‌هایی است که در طول سالیان دراز نوشته شده و برخی از آن‌ها در مجامع علمی و کنگره‌های بین‌المللی، بحث شده است. شماری از این مقالات و پژوهش‌ها، سال‌ها از انتشار آن‌ها گذشته و نایاب شده و خواننده از دسترسی به آن‌ها بی‌بهره که بسیاری از آن‌ها به عنوان مأخذ و منبع می‌تواند مورد استفاده‌ی دانشجویان تحصیلات تکمیلی رشته‌های زبان و ادبیات فارسی و معارف اسلامی و علوم قرآنی قرارگیرد ولی یافتن اصل برخی از آن‌ها به دشواری، امکان‌پذیر است بل متعسر و همین موضوع انگیزه‌ی اصلی نشر آن‌هاست. خوش‌بختانه دوست افضل آقای کاظم دامغانی ثانی یا بهتر بگوییم:

آقای دکتر کاظم دامغانی ثانی [به اعتبار علاقه‌ی مایکون] که به ظن قوی معظم له، نخستین دکتر در زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد - واحد سنزوار - خواهد بود، زحمت نشر آن را بر عهده گرفتند و در نشر آن با تلاش و جدیتی خاص کوشیدند و از این راه خدمتی به فرهنگ و ادب و معارف اسلامی نمودند و در ویرایش و نظم بخشیدن به مجموعه‌ی مقالات، جدی بلیغ مبذول داشتند که از ایشان سپاس‌گزارم و توفیق بیش از پیش، از خدای بزرگ برای ایشان آرزو می‌نمایم.

در این‌جا بر خود فرض می‌دانم که از مدیر کل محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان رضوی، جناب آقای جعفری، انسان با فضل و با فضیلت که مشوق من بنده بود و تسهیلاتی برای چاپ این مجموعه فراهم آورد و حاصل زحمات قلمی این بنده را از پراکندگی، رهایی بخشید، سپاس‌گزاری کنم و از خدای بزرگ برای معظم له توفیق بیش‌تری آرزو نمایم.

به راستی باید از جناب آقای دکتر محمد علی لطفی مقدم دوست دیرینه و همشهری بسیار مهربان و عزیزم که همیشه و همه وقت و در همه‌ی کارها یار و یاور من بوده، اظهار امتنان نمایم. از جناب آقای نکوزاد سرپرست نشر اداره‌ی کل فرهنگ و ارشاد خراسان رضوی که به حق باید او را مشوق فرهنگ و معارف اسلامی دانست و کمک معنوی به ناشر و نویسنده کرد، نیز سپاس‌گزارم و توفیق بیش از پیش ایشان را از خدای بزرگ خواهانم.

از دوست فاضل و انسان پاک سرشت - جناب آقای حسین کیخسروی - مدرّس دانشگاه علمی و کاربردی سبزوار که در ویرایش و نظم بخشیدن و غلط گیری مقالات به همراه سرکار خانم شهره شهرام بانوی بافضل و بافضیلت که در بازخوانی مقالات و غلط گیری آن‌ها زحمات فراوانی کشیدند و در پی گیری نشر آن‌ها بسیار دلسوزانه کوشیدند، نیز ممنونم و برای ایشان موفقیت آرزو می‌کنم.

بی‌گمان حسن ترتیب، نفاست چاپ، زیبایی کتاب، حروف نگاری زیبا و صفحه آرایی مورد پسند همه بر اثر زحمات و کوشش‌هایی است که همشهری زحمت‌کش سرکار خانم سیما رستمی در زادگاهم سبزوار، انجام دادند و باعث غرور و سربلندی شکوهمند شهرستان شدند.

با تمام کوششی که شد، باید بگویم، این مجموعه از عیب و نقص، خالی نیست. از خوانندگان عزیز و منتقدان فرهیخته تقاضا دارم که خطاها را بازگو تا وجودی ناقص به کمال گراید.

من الله التوفیق و علیه التکلان
دکتر محمد علوی مقدّم
استاد دانشگاه فردوسی « مشهد »